

Katolske teser om økumenien

I forbindelse med den lutherske reformationsdag den 30. oktober 2004 offentliggjorde bispedømmet Magdeburgs administrator, hjælpebiskop Gerhard Feige ti teser om økumenien.¹

Af Gerhard Feige ²

1. I betragtning af den mere end tusindårige adskillelse og fremmedgørelse mellem den østlige og den vestlige kirke og de rivaliteter, der siden reformationen i næsten 500 år har eksisteret kirkerne imellem i den vestlige verden, er det både glædeligt og forbavsende at iagttage de positive forandringer, der i de seneste årtier har fundet sted i kirkernes indbyrdes forhold. Både det for 40 år siden af Det andet Vatikankoncil offentliggjorte dekret om økumeni såvel som den for fem år siden undertegnede Fælleserklæring om retfærdiggørelseslæren samt mange andre tekster og udviklinger fremmer håbet om, at de kristnes enhed rykker mærkbart nærmere.

2. Det, der adskiller de kristne, rækker ikke ned til fundamenterne og heller ikke op i himlen - men det er stadig belastende og kan ikke rystes af fra den ene dag til den anden. I tidligere tiders stridigheder gik man til syvende og sidst ikke fra hinanden på grund af bagateller, men for den sande tros og dens forkyndelses skyld. Når man i vore dage hører den mening, at "vi tror alligevel på så lidt, så vi kan lige så godt gøre det i fællesskab", så er dette ikke en økumenisk position med fremtid. Konfessionel rodløshed, svindende tro og tiltagende relativisme fører ingen steder hen. Derimod indebærer tilhørsforholdet til en konkret kirke både muligheden for at udvikle en identitet og det sætter også i stand til at føre en dialog.

3. Teologiske løsninger på tidligere stridsspørgsmål samt flere og flere overensstemmelser må i højere grad omsættes i Kirkens liv og lære. Samtidig er det lige så vigtigt, at de, der forhandler og træffer afgørelser på Kirkens vegne, er opmærksomme

---

¹ Oversat af Nanit Price

² Gerhard Feige, født 1951 i Halle. Præsteviet 1978. I 1989 udnævnt til docent og i 1994 til professor ved det teologiske fakultet i Erfurt. Den tyske bispekonference udpegede i 1992 Gerhard Feige som deres repræsentant i de kristne kirkers arbejdsfællesskab i Tyskland. I 1983 fik han tilladelse til at fejre gudstjeneste efter byzantinsk ritus, og fra 1993 har han været medlem af den fælles kommission, som er nedsat af Det græsk-ortodokse Metropoli og Den romersk-katolske Kirke i Tyskland. I 1999 udnævntes Gerhard Feige til hjælpebiskop i Magdeburg, hvor han i øjeblikket administrerer bispedømmet, indtil en ny biskop er udpeget.

på de ting, der allerede er mulige, eller som mange længes efter. I hvert fald er det meget vigtigt at slå bro over den voksende kløft mellem på den ene side den meget officielle og akademisk forståelige økumeni og på den anden side den basisnære og livsnødvendige.

4. Økumenisk tankegang og handlemåde er ingen selvfølge - trods alle besværgende talemåder. Der findes anti-økumeniske forbehold alle steder, både i menighederne samt - og ofte meget mere udpræget - i ledende og teologiske kredse. Økumenien kan og må ikke være eller blive til en tumleplads for nogle ganske få. Så mange troende som muligt må overbevises om den økumeniske tilnærmelses nødvendighed - til syvende og sidst er økumeni nemlig ikke blot et appendiks til Kirkens traditionelle virke, men den hører organisk med til dens liv og gerning.

5. En af de største hindringer for økumenien synes at være manglende engagement. Selvtilstrækkelighed og manglende interesse er ofte en følge af manglende erfaringer. Den, der ikke lever i et område med flere konfessioner eller i et ægteskab, hvor partneren har en anden konfession - den, der aldrig har mødt en engageret kristen fra en anden kirke, eller som heller ikke (tilfældigvis) er blevet konfronteret med tilstandene i Den hellige Gravs Kirke eller i Opstandelseskirken eller med andre eksempler på den kristne adskillelses tragedie, vil være mindre bevidst om det skandaløse i disse forhold - det vil ikke trænge ind i sindet eller i hjertet. Et økumenisk engagement angår både forstanden og følelserne. Den, der kun satser på enten det ene eller det andet, vil ofte komme til kort.

6. Mange vanskeligheder kirkerne imellem er ikke af teologisk art og har heller ikke noget at gøre med det konfessionelle. Hyppigt drejer det sig om, hvorledes en majoritet omgås et mindretal. På dette område findes der verden over mange kedelige eksempler. Roller og positioner med historisk baggrund, statslige privilegier og selvretfærdig intolerance eller angsten for at tabe noget, for at komme til kort eller at blive snydt kan være en enorm belastning af det gensidige forhold. Man burde stræbe efter ikke kun at deltage i de andres glæder, men også i deres lidelser, vanskeligheder og kriser. Ingen af parterne må søge at profitere af den andens svagheder. Sådan ville et sandt økumenisk sindelag vise sig.

7. Det fremmer ikke det økumeniske samarbejde, når man af høflighed tilslører eller fortier problemer. I stedet skulle man drøfte dem åbent, vedholdende og fair og herved lade sig lede af princippet: "Enhed i det nødvendige, frihed i det tvivlsomme og kærlighed i alt." Det hører med til den økumeniske ærlighed at møde den anden part med agtelse og ærefrygt, ikke på forhånd at tiltro ham uhæderlige motiver, ikke at benytte kritiske spørgsmål til at sætte sit eget standpunkt i relief og heller ikke - villet eller uvilkårligt - at betjene sig af offentlighedens bifald. Selv hvor det drejer sig om store spændinger, skulle ingen af parterne afbryde dialogen.

8: Det er ofte pragmatiske grunde, der hindrer det mere intensive samarbejde. Det synes at være mere ukompliceret at organisere alt ad de sædvanlige konfessionelle kanaler end at give sig af med mere arbejdskrævende økumeniske forhandlinger. Fælles initiativer er som oftest mere besværlige og opfattes mest som yderligere belastninger eller en luksus, der kan undværes. I udenforståendes øjne ville sådanne initiativer imidlertid være mere troværdige og mere overbevisende. Jesus har ikke for ingenting bedt om sine disciples enhed, så at verden kunne tro på hans guddommelige herkomst (Joh. 17,21). Det kristne budskabs troværdighed forringes af splittelserne. Hvis vi atter vil overbevise flere mennesker om sandheden i Jesu Kristi evangelium, skulle vi ikke optræde som konkurrenter, men forsøge at komme til forståelse og understøtte hinanden.

9. Man burde også vogte sig for udelukkende at fiksere på den vesterlandske konfessionelle problematik og de tyske forhold, selv om de protestantisk-katolske forhold står i forgrunden i den lutherske reformations oprindelsesland. Ligesom EU har også vor økumeniske bevidsthed brug for en udvidelse mod øst - eller rettere sagt en fuldstændiggørelse. Uden de ortodokse og de gamle orientalske kirker ville den økumeniske bevægelse være et ret ensidigt foretagende, og kristendommen ville ikke være i stand til atter at ånde med begge lunger: den vestlige Kirkes åndelige rigdomme og den østlige Kirkes traditioner. Ansigt til ansigt med globaliseringen må vi også udvide vor horisont til at omfatte den sydlige halvkugle. En sådan udvidelse kunne løse op for megen forkrampethed og bevare os for økumenisk snæversyn. Verdens religioner og kulturer er rykket tættere sammen - og dermed udfordres også kirkerne til at nå til endnu større enhed i det fælles vidnesbyrd.

10: Alle bestræbelser på enhed og kraft til at overbevise forbliver menneskeligt utilstrækkelige, så længe vi ikke stræber efter enheden i fællesskabet med Gud og Kristus i Helligånden. I denne forstand er enheden først og fremmest Guds gave, som man må bede om. Den lader sig ikke organisere "nedefra", men må komme "oppefra". Den forudsætter hjerter, der er parate til at tage imod, og som ikke lukker af for Guds kald. Uden bøn, gensidig tilgivelse, personlig omvendelse, ydmyg tjeneste og uegennyttig kærlighed ville det økumeniske engagement mangle sit centrum.